

15. Bréf dómsmálastjórnarinnar til konungsfulltrúa, Melsteds amtmanns, um tekju- og útgjaldaáætlun Íslands.

1857.

30. maí.

Eptir allraþegnsamlegastri uppástúngu dómsmálastjórnarinnar hefir Hans Hátign konunginum 27. þ. m. þóknazt allramildilegast að úrskurða: að fulltrúi konungs kveðji alþingi til að taka til ihugunar og segja álit sitt um, hversu að alþingi fyrst um sinn, þángað til fjárhagsfyrirkomulag Íslands er komið í kríng, geti gefizt kostur á að segja álit sitt um tekju- og útgjaldaáætlun Íslands, annaðhvort á þann hátt, að alþingi eitt sinn fyrir öll taki fjárhagsmálefnið til ítarlegustu yfirvegunar og meðferðar, eða á þann hátt, að málið sé reglulega lagt fyrir þingið á vissum tímamótum; og að alþingi skuli segja álit sitt um spurnínguna viðvíkjandi hluttekningu Íslands í útboði til herflota konungs, og sömuleiðis ef til þess kemur um það, hvernig koma skuli á slíkri tilhögun.

Þenna úrskurð konungs læt eg ekki hjá líða að skýra herra amtmanninum frá til þóknanlegrar vitundar og frekari ráðstafana samkvæmt honum, en eptirrit af framburðarskjali stjórnarráðsins til konungs þessu viðvíkjandi sendi eg herra amtmanninum til leiðbeiníngar.

16. Bréf dómsmálastjórnarinnar til stiptamtmannsins á Íslandi, um styrk til þess að skoða steinategundir í suður-umdæminu.

3. júní.

Beiðni þá, sem herra stiptamtmaðurinn sendi með bréfi 1. september f. á., hefir dómsmálastjórnin allraþegnsamlegast borið undir konúng, og hefir Hans Hátign allramildilegast þóknazt með úrskurði 1. þ. m. að skipa svo fyrir, að veita megi landlækni á Íslandi, Dr. J. Hjaltalín, og kennara við prestaskólann í Reykjavík, H. Árnasyni, hvorjum þeirra 150 rd. styrk til þess að skoða steina-tegundir í suður-umdæminu, af upphæð þeirri, sem í fjárhagslögunum er ætluð til ýmislegra og óvissra útgjalda fyrir Ísland, þó með því skilyrði, að þeir á

1857. sínnum tíma annaðhvort skýri almenníngi eða dómsmálastjórninni
3. júní. frá árángri þeim sem þetta hefir haft.

Þetta læt eg ekki hjá líða að skýra herra stiptamtman-
inum frá til þóknarlegrar vitundar og auglýsingar fyrir hlutað-
eigendum, og verð eg þarhjá biðja yður að sjá um, að fé þetta
sè goldið úr jarðabókarsjóðnum.

16. júní. **17. Bréf kirkju- og kennslustjórnarinnar til stiptamt-
mannsins og biskupsins á Íslandi um vitnisburði
um kunnáttu í íslenzku.**

Dómsmálastjórnin hefir í dag ritað kirkju- og kennslustjórn-
inni á þessa leið:

„Eptir að hafa fengið bréf kirkju- og kennslustjórnar-
innar 26. marz þ. á. hefir dómsmálastjórnin ritað konúngi,
og hefir Hans Hátígn 27. f. m. þóknast allramildilegast að
fallast á, að vitnisburðir þeir um kunnáttu í íslenzku, sem
úrskurður konúngs 8. apríl 1844 skipar fyrir að fylgja skuli
bónarbréfum þeirra, sem sækja um embætti á Íslandi en ekki
eru fæddir þar, skuli fyrst um sinn, til þess þeir verði álitnir
fullgildir, gefnir annaðhvort af kennaranum í Norðurlandamálum
við Kaupmannahafnar háskóla, eða af kennara þeim við Reykja-
víkur skóla, sem skipað er að kenna íslenzku. Konúngi hefir
þarhjá mildilega þóknast að heimila dómsmálastjórninni vald
til nákvæmar að ákveða, bæði hvernig haga skuli prófi því í
íslenzku, sem hlutaðeigendur eiga að standa áður þeir geti
fengið vitnisburð um kunnáttu í málinu, og svo líka hve mikla
borgun ber að greiða.

Samkvæmt þessu skal það vera almenn regla, að þeir
sem ganga undir þetta próf skuli bæði vera svo leiknir og
líðugir í íslenzku, að þeir geti talað og skilið það sem vana-
legast kemur fyrir í daglegu lífi, og einnig vera kunnugir
íslenzkri málfræði, einkum hljóðfræði og hneigíngafraði hennar,
og hinum helztu einkunnum í orðaskipuninni. Auk þessa
skulu þeir, þegar þeir vilja öðlast lagaembætti, hafa lesið lög-